

בעזרת השם יתברך

ספר
דרכי תשובה
על שחיטה וטריפות

חודש מנחם אב שנת תשמ"ה לפ"ק

ברוקלין נוא יארק

שלחן ערוך יורה דעה

חלק ראשון, הלכות שחיטה.

זה השלחן המהור לפני ה'

אשר ערך האשל הגדול הגאון רשכבה"ג רבינו יוסף קארו זצלה"ה ר"מ בק"ק צפת ת"ז, ועליו מפה פרושה הגהות וחדושי דינים מאת האשל הגדול רשכבה"ג הגאון רבינו משה איסרלש זצלה"ה אב"ד דק"ק קראקא.

ועל דגליהם

ואר הגולה מהרב הגאון המובהק מהר"ד משה רבקה זצ"ל סווילנא.

באר היטב מהרב הגאון וכו' מהר"ד זכריה מענדל זצ"ל אב"ד ור"מ בק"ק בעלז.

פתחי תשובה, ונחלת צבי מהרב הגאון מהר"ד צבי הירש אייזנשטאדט זצ"ל אבד"ק אוסיאן,

עם הדוספות החדשות מדמחבר (הכל כפי מה שנרפס כמה פעמים בוילנא).

ובחסלת ה' בזכות אבותי הקדושים, אראלים ותרשישים, חברתי

דרכי תשובה

קובץ גדול מאסף חדושי דינים, מכמה מאות שו"ת וספרים שונים, ראשונים ואחרונים, את שלפני הבאר היטב ופתחי תשובה ואת שלאחריהם, אשר לא הובאו בדבריהם

אני שפל אנשים חדל אישים

צבי הירש שפירא אבד"ק מונקאטש והגליל (כעתמ"ח ספר באר לחי רואי על החקוני וזה"ק) בלאאמ"ו הגאון הקדוש נר ישראל מהר"ד שלמה זצלה"ה זי"ע אבד"ק הג"ל יצ"ו.

יורה דעה סעיף כ א הלכות שחיטה

ב מקום השחיטה בצואר. וכו' ד' מעשים :

המקום הנכונה
שחיתו י"ח ב' טע'
מחלה נ' פירוש
המקום הנכונה
החיתו ד' כפי
כל המעשים

א (א) "מקום (ב) השחיטה בצואר בקנה לצד הראש משיפיו כובע ולמטה והוא קודם שיתחיל הכובע לשפיע ולעלות יהיינו שייר ברוח י' והוא שבסוף הקנה למעלה יש (ג) בתוך סביבת (ד) הגדולה כמו (ה) שני גרורים טעף שחוי (פירוש חתום גדל אין הסחום דלאוין כלומר הקשה שנאמן) ונקראים חופי' ואם שחם בתוך החיטין (ו) ושייר מהם כל שהוא למעלה (ז) כשרה שהרי שחם משיפיו

השובה דרכי

הנה נבלי' ס"ק י"א כי דללו חוקא בדיקת הריאה דח' אלא גם בדיקת הריאה דבמה לא היו הפסק עיי"ש אך במנהג"כ כלל י"א בעשחן ס"ק י"ח כי דללו מלא לו חמר דכל מ"ש הפר"ח והפ"ח דללו היו הפסק לא כי רק בחי' אבל בבמה שהסירטת מלימות בה בודאי דה"ל בדיקה הפסק לברך שמה ועיי"ש עוד טעם לזה וכו' שם עוד כס"ק שאח"כ דאף בחי' ש"כ הפר"ח והפ"ח דללו היו בדיקה הריאה שלה הפסק לא כי רק לענין בדיקתה אבל לכתלה כ"ע מדין להש"ך שאין לעשות ק' והפסק שבין השחיטה חמיר לן מהפסק שבין שחיטה לביטוי ע"כ כי לדינא בזה ק' דלכתלה יתיר לשחט בהמה חתלה ולא יבדוק הריאה שלה רק היקף יחוס להשפך או הא' על סוף ברכה ז' ואם שחם ובדק הריאה חתלה ה"ו הפסק ונר"ך לברך שמה על העוף או הא' ודיעבד אם שחם להשפך חתלה יכסה דמה ואח"כ יחוס הגרמה על סוף ברכה זו דאין הביטוי הפסק וכשחט ח' קודם לבהמה יחוס היקף להבהמה ואח"כ יבדוק הריאה של הא' כדי לכסות דמה ואם בדק לאח' חתלה וכיפה דמה מ"מ לא יברך שמה על שחיטה הבהמה דשקף גרמה להקל עכ"ד:

סעיף א (א) מקום השחיטה. איהא בש"ס ניעין דף ג"ו ע"ב דלחור לה"ח להראיה הלטה שחיטה בעלמא ופירש"י שם שמה יהבט גברוט עיי"ש ומזה נראה דחוקא כשנראה עם הבטין אבל להראיה בידו מקום השחיטה בטורא בלא. סבין דין קפידא כיון דלא שייך הא חששא דשמה יהבט גברוט אבל לפניהם המהרש"א בח"א שם הטעם כדי שלא יפחה פיו לשטן משמע דאפי' בידו לבדו בלא הבטין חסיר וז"ע (וע"ל ס' כ"ט סק"ה מעין זה): (ב) השחיטה בצואר. שחיטה מן הצואר ובסימנים הללו"מ דלא כל מקום כפי' הוא מקום השחיטה רק נמשך למטה המקומות כמו שהבאר להן. ש"ח סעי' ה' וכו' דפרמ"ג בפתיחה לה"ס וז"ל טעם מלה זו של שחיטה מן הצואר הביא הא"י בשם ס' החיטין דרוב דם יולא מלואר כדי שלא יהא דם וכו' אמנם כבר כי הפוסקים שאין ליתן טעם על שום מלה וכן הוא בהלכה שחיטה ואף שבתורה ספרים מלאים טעמים אין להשיג עליהם עכ"ל. (וע"ל ס' י"ח ס"ק י"ב וס"ק כ"ה וכו' ולקמן ס' כ"ג ס"ק ה'): (ג) בתוך סביבת. העב"ש ס"ק ד' וש"ח סעי' ב' ש"כ דמ"ש בש"ע בתוך הוא לאו חוקא חתום ודל"ל שלמעלה בקנה יש טבעת גדולה למעלה ממנה יש שני גרורים כעין חתום ובסו"ס החטין למעלה מהחיל הקנה לשפיע ולהתקרב ככובע על הראש ואם שחם ושא"ס חתום מהחטין ולמעלה ה"ו למטה משיפיו כובע אבל אינו ר"ל דהחטין הן בתוך הטבעת הגדולה עיי"ש ועי' בהגהת אגרי ברוך על הש"ך ס"ק ה' ש"כ דמ"ש בחבר טבעת הגדולה הייס העלם שלמעלה מן הקנה ונקרא ג"כ טבעת הגדולה אבל אין זה הטבעת הגדולה שבקנה כי הוא למעלה ממש עיי"ש ועי' כס"ב בית דוד על המשניות ובס' שושנים ליהוד על המשניות חילין פרק א' משנה ג' מה שכתבו בברייתא בזה (וע"ל כס"ק שאח"כ): (ד) דגדולה. כי בבית אברהם כס"ו ס"ק א' דמ"ש נקראה גדולה על שם שהיא עליונה לכל הטבעות שאין טבעת למעלה הימנה וגם שהנה מכל הטבעות שטין אינם שלימות רק שים להם קנה כשר בסופן אלא הוסיף המחבר ראשי הטבעות וזאת היא שלימה והם ומקוף את חלל הקנה עיי"ש (ועי' פירש"י חילין דף י"ח ע"ב בדי' הדין וכו' ר' יוסף) ועי' במנהג"כ כלל י"ב בעשחן ס"ק ב' מ"ש בזה וכו' שם עוד כמה שיטתים בן טבעת זו לשאר הטבעות וכו' שם כס"ק ח' דכל זה הוא רק בבמה וד' אבל העוף אין לו טבעת הגדולה דכל הטבעות שחן הן שמקיפין את כל הקנה עיי"ש: (ה) שני גרורים. עי' בשו"ת וקן ארזן ס' קל"ג שנסתפק אם החטין שאמרו הם כדמות שני שקדים קטנים שבראש הקנה והם גראין בחין או אם הם הטיס אחרים בתוך הקנה חין מאלו הב' הגרורים כפי הטבעת עיי"ש ועי' במ"מ ס"ק ח' ש"כ מהבנה"ל דענין חטין הללו אין להם בקיאים והפסד וחקרט מזהקים בקיאים ואמרו שלא הגיעו עד הכליפין עכ"ל ועי' כס"ב ערך האשון הדפוס מחדש בהדפוס לסי' זה ש"כ בזה ח"ל ולבאר הענין חתום דבראש הקנה והוא היסופע טבעת אשר ממעל לטבעת הגדולה שאלהם ג' חלקים טבובים קטנים דהיינו ב' הטבובים יזאלים מפתיחתה של

* 4011 2026

יורה דעה סעיף כ ב הלכות שחיטה

כ מידה דהוה נהני
שם ל טור בשם רמב"ם
וב"ב הוסיף שם
במה וכו' רמב"ם
והרמב"ם
שם

(א) וישעור (כא) חורבין הושט שאינו ראוי לשחיטה למעלה בבהמה וחיה (כב) כדי שיאחו
(בג) 'לבב' (ה) אצבעותיו: יאה (כד) וי"ח כדי רוח ד' (כה) אצבעות (רש"י ומהרי"ו) וקבלה ניד הקדמונים שכל בהמה וחיה
השיעור עד מקום שנגיע שם ארון הבהמה או החיה (כו) כשנפספס אותה (נהג במהרי"ו). (כז) יובעוקף הכל לפי גדלו וקצו:
הנה ואין חילוק בין יונה לשאר יסופות דכלן שיעורן שזה (הסכמת כל הפוסקים). ולמטה (כח) עד (ו) הופק: הנה ושן

פתרי תשובה

ב (א) וביעור חורבן הושט. פ"ן כיה בהשנות אל"ף פנים מלימות חלק א' סוף סי' א':

אם שחט בננו של זכר אם נראה שר לכן נידוע שנגע ט

באר היטב

אחו ולא נט כלעיל סי' פ"ו ס"ט: (ה) אצבעותיו. וכחנ כפ"ד וכל בהמות וחיות
שיש בין גדול בין קטן: (ו) הופק. ופי' הו"ד עד ננו של זכר ולא ננו ככלל וסמך
ועוד סמך דבגג הופק אין עו שרי עורות כמו נטש:

תשובה

למטה מנכס שיעור השחיטה דמדידה ה"ו הגרמה ע"י"ם: (כג) בשתי
אצבעותיו. עכ"ל מ"ם מהש"ך ועי' בס' לב אר"י על חילוק דף מ"ד ע"א
בד"ה כדי ה"פסת די מ"ם ע"ד הש"ך כזה ועי' בדעת תורה ס"ק א' מ"ם בזה:
(כד) וי"א. עכ"ל מ"ם דכל בהמות וכו' בין גדול בין קטן ועש"מ ס"ג
ד' והב"ם ס"ט וי' שכל דלדלוג יס לפסוק בזה ק' דבמדינות אלו שטרבין ע"פ
מנהג מהרי"ו י' להחמיר דבגס לר"ך רוחב ד"א ממקום חיבורו בלח ולפי
שיעור זה י' לשער בחד' ובדממה דקה לפי גדלו וקטנו וכן י' לנהוג בכל
מקום בדלוגא הפ"מ אבל בשאר מקומות ואיכא הי"מ אין לחסור כ"ל כששחטו
בתוך רחב אגול א' מן החיבור בין בגסה ובין בקדק וכן בחד' וכל שיש
עכ"ל אצבע אפי' הוא רק אצבע מלמלס מהני להקל בה"מ במקומות הג"ל
ע"י"ם ועי' במנה"כ כעשרון ס"ק א' והנה במ"ו ס"ק ב' הענין מההב"ם
דבה"מ י' להחיר כדעבד בגדול א' ע"י"ם ובודאי ס"ם להדיח דלפי' בה"מ
מקומות כן הוא דהא במדינתו כ' השמ"ח והב"ם שם להדיח דלפי' בה"מ
אין להקל ע"י"ם וכבר עמד בזה במנה"כ כעשרון ס"ם ע"י"ם ועי' בס' דעת
הורה ס"ק ג' ששאל בשו"ב ששחט בהמה גסה למטה קצו ממצעת הגולה
ובדק הושט ושאר למעלה ממקום חושט המחבר בל"ז והוציא ה"ו ס"ה
ב' אצבעות ופליג אצבע ושאל אם יסמוך ע"ד רמ"ו של דבה"מ פני בגדול
א' לו נחש למ"ם בה"מ דבמדינתו אלו גם בה"מ אחר בפסחה מד' גדולין
והי"ב דכין דכ' בחשו' עטרת הגרסוף ס' מ"ו בלמנעו ההשוכה דגם הי"ב
דהביא רמ"א בשם י"א אין טונתו לחוק על הש"ע ע"כ כדעבד לו בשעת
הדחק י' להקל והף שהרמ"מ בכלל א"ה לוי"ד אחר ד' יאה זה בל"ע אמנם
בכללי א"ה שש"ח שנספך מדי ההנהגה האולא אחר כ' ואחר כ"ה הביא דברי
העצה"ה הג"ל והעלה ק' בעלמס ע"כ בל"ז שח"ו ב' אצבעות תולס בחד' י'
להקל דהא בתוס' כ' דשיעור ד' אצבעות הוא בראמס גדולים וא"כ בשורים
שכמדיהיטו בודאי הם פסחה ממחלה מראמס גדולים אפי' בנ' אצבעות ובפרט
שח"ו ב' אצבעות תולס בודאי י' וסמ"ח ס' ומכ"ם סק"ה ועי' בס' מורה לזוכים
אגודלין שהוא פסח אצבעות. ש"ח ס' והקל אפי' בנ' אצבעות אחר ששאל
בהוס' הלכה ס"ק פ"ו ובהלכה סדורה שכל' שיש למדוד במקום הרחב ששאל
אגודל ע"י"ם (ועי' מזה בשערי השוכה בל"ה ס' י"א ס"ק ד' וס"ק י"ב)
והנה בס' דעת הורה סוף ס"ק הג"ל כ' דשיעור על אצבע אגודל הוא שרי
לענטי' מעט"ר שצמחט אלס לפת"ם בשו"ה חסם סופר חלו"ה ס' קפ"א
בלמנעו החשובה דכל שיעור אצבע אגודל במקום הרחב המכר בטסקס הוא
כשיעור קפ"ל שהוא א' מכ"ד בלמנעו הכרין שלט ע"י"ם ממלל שהוא כשיעור
שני לענטי' מעט"ר עם ששה מילי' מעט"ר ולפ"ו היא השיעור ד' אצבעות ד'
קפ"ל שהוא כשיעור עשרה לענטי' מעט"ר עם חמשה מילי' מעט"ר (ועי' ס'
מ"ו ס"ק ע"א וכו' נ"ז ס"ק י"ו וכו' י"ס ס"ק כ"ו וכו' ל' ס"ק כ"א
וכ' נ"ב ס"ק ל"ב וכו' וכו' כ"ה ס"ק ה'): (כו) כשנפספס אותה. מ"מ אם
איט למטה מד' אצבעות מחתלת חיבור הושט בשור בגדול אפי' הוא למטה
מכפיסת הארון אחר אף כדעבד וכו' בשאר מדינות אם הוא למטה מהשיעור
למטה. א"כ ס"ק ח': (כז) עד הופק. כ' בשמ"ח שם והב"ם ס"ק י"א דאם
איט יודע לשער ברוחם דשוף לפי גדלו וקטנו שער עד מקום השחיטה בקנה
ע"י"ם ועי' בבית אברהם בש"י סק"ס שכל' דאשכר דגם בבהמה דקה יוכל לשער
ק' לאיט יודע ע"י"ם: (כח) עד הופק. עכ"ל מ"ם ועי' ס"ו ומ"ו ס"ק א'
שם שרי סמרים א' אם מראה שור לכן נידוע שנגע בו לפי שלעולם האחים
מטי' יתר מלבן מנחין ואם הלגן נראה מנחין יתר ארון מן האדום או
בודאי נגע בגנו של זכר וכו' הרי הוא אם י' ש' שורות בידוע שלא נגע
ואם אין שם רק שור א' בידוע שנגע בזכר ועי' בשטח חיים ס"ק א' שכל' ולא
בכל מקום לריכין לשני הסמרים דא' בידק בס' היקף לחיים או שפיר מהני
הס' הא' כיון דלא מראה הלגון מנחין ולא העריהיה לבודק בעורות אם עמדו
לב

דרכי

לענין בילה שנמלח בה דלקמן סי' פ"ו ולענין חסוד שנס' קי"ם ולסדרה הגאה
מדבר שאסור משום נבילה או משום טריפה ע"י"ם ועי' מזה בפרמ"ג בפתיחה
לה"ם שורש ג' בד"ה אמנם שהביא עוד כמה ל"מ בזה ועי' בש"ע הרמ"א ז"ל
לקמן סי' ל"ג ס"ק ז' (ועי' סי' כ"ה ס"ק מ"ד וכו' כ"ס ס"ק ג' בד"ה ועי'
רמב"ם פ"ג): (כא) חורבין הושט. עכ"ל מ"ם שניין להשו' פנים מלימות ועי'
בגוף דברי השו' הכמ"א שם ששאל בא' ששחט עגל והתהלך בתוך לראש ממש
מן הקנה ושחטו בלחכסן עד שהגיע האלכסון סמוך לראש ממש ובלחכסן אלכסון
שרט גם לושטו והביאו את הראש פסחה ומחך לשים ומכר ששחט האושט
עד עכ"ל הראש ממש ולא ה' אפשר לבדוק אם מהטון והי"ב דהמקום חורבין
מתחיל מיד במקום ביה הבלועה סמוך לפי הקנה ואם שיר ב' אצבעות או
ד' היו מקום בחיטה ובג"ד כיון דלאחר שחטו הראש לשים ראו שהיכה
הושט שהו' מונה בו ה' ארוך יותר מכדי חפיסת יד בריחו י' להבשיר ע"י"ם
(והביאו ביד אפרים) ועי' בשו"ת ש"ס"ק ס' בל"י שהביא נ"ב דברי השו'
פמ"א הג"ל והי"ב על דבריו הענין דחורבין מתחיל במקום הרטוב בלחיים ממש
ואם מראה לשינים משהו יותר שרי ואם הוא שיה בלחיים או ספק דל"א
ללמלס הלא כחכם א' שרלה למד בשיעורין ה"ל ממקום שז"ל מנין הלחיים
וגם לא בהב"מ שהבשיר בכדי הפיסח יד מביח הבלועה אע"פ שמתוך ממקום
דביקת הלחיים ע"י"ם וכ"כ בפנים הם ס"ק ב' ובשמ"ח ס"ג ד' שמהדין ממקום
חיבורו בלח' ע"י"ם ועכ"ל ס"ק י"ב ובש"ו חקן ג' סי' ל"ט ועי' במ"ו ס"ק ב'
וס"ק ד' מ"ם בדברי הפנים מלימות בזה ועי' בדעת תורה ס"ק ד' מ"ם נ"ב
להשיג ע"ד הפמ"א והב"ו הג"ל בל"ך (ועי' סי' ל"ג ס"ק ט"ו): (כב) כדי
שיאחו. עכ"ל מ"ם ד' והב"ם ס"ק פ' שכל' דבמה"ו אין לו בקיאים בס'
זה דטון מ"מ אף דלח"כ בס' זה מ"מ עכ"ל להחמ"א אלו בקיאים והף
בריחוק ד' גדולין אם רואין שלא נהכוון ה"ל חורבין דהריהו בעיני מהטין
וגם שיעור מדידה כדי הפיסח יד לכל מר כדלית ל' ואם רואין שלא נהטין
אפי' י' שיעור ד' אצבעות לא מהני וכן אף אם מהטין בעיני שיעור מדידה
לכל מר כדלית ל' כדי הפיסח יד ע"י"ם ובמה"ו ס' שם בקצמן סעי' ג' ועי'
בשו"ה טויו"ד קמח ס' ל"ג ששאל בשוף ששחט רק האושט והקנה לא שחט
כטם ורלו שלא נהטין בחללו רק כמו שמתרהב קן שאר וכו' השיעור גדול לפי
גדלו וקטנו רק שלא נהטין כמו החורבין ונשהפק האולא אם השיעור כיוון הוא
השיעור ושיעור של האצבעות הוא רק על הרוב או לא והי"ב דשיחה עיקר
דכל שיעורי האחים ע"ל הרוב הם ובודאי דהמעטעטע יולא מן הגלל אך כיון
דמהטסקס משמע דעיקר הוא השיעור של האצבעות ע"כ בה"מ י' להחיר
ובל"ז הפ"מ אם אורע קן יבחרן בושטו למטה אם יראה דגם בושטו ממש איט
מהכוון ח"כ חיוק דבזה ילא מן הרוב אי ספק וטריפה אך בה"מ גם ככה'
י' להחיר ע"י"ם ועי' בס' דעה תורה סק"ה שהביאו והשיג על כל דבריו והעלה
בראיות שדברי האולא שנטו"ד שם הם עיקר ליינא שיש להחמיר לחם
להרווייהו אבל היכא דהוי להיפק שה"ם גורם חמרה א"ל להקל ולחמיר'
דמסתמא טעה כשישיר המדה כפי ערך הגדול לפי גדלו וקטנו לפי קטנו וכן
מבואר מדברי הטסקס דבשוף העיקר הני בכיוון ולק אם עומד בלי סוס
כיוון אין להקל אפי' בה"מ ע"י"ם ועי' מזה בשו"ה ברכת יוסף חו"ד סי' א'
ששאל בשוף ששחט אחד הפיסח היד כדית אמנם מקום החקן עמד ורלו שלא
הי' מהטין והאריך בראות מפיסקס דכל שם השיעור הפיסח כדנא אף
אם אירע דמקום הפיסח עומד במקומו לל"ב והלוק דפי' של עומד עשוי
להסתמא מסוכנת חולשא או לח"ם מקריחה או מחיימות של איר אך
אם בל עובדא כו' לידי לא הייהו מקיל' כנגד החב"ם ע"י"ם ועי'
במה"ו ס' סעי' ד' ועשרון ס"ק ט' שכל' קן ליינא דבע"כ בעיני הרווייהו
דחיט השיעור במדידה לפי קטנו וגדלו ובעיני כיוון ואם שחט למעלה
מגדול שיעור שחטה מדידה אף אם כיון פסלה ושאלניה סוף אף

יורה דעה סעיף כ כ ג ד הלכות שחיטה עט באר הגולה

[כ"י כגון לחא]
ג מדוקא
כשהו מן פלדיו
וה' ומכ"כ
וכל העוסקות וכו'
כ"כ
ע כ"כ
ע כ"כ
ע כ"כ
ע כ"כ
ע כ"כ

(כט) שאין לו זקק (ל) עד בין העפס (כ"י) ונסי שאין אלו נקילין בשטרין אלו נטון לשחט (לא) בלחט האור לארכו דלו יולא מידי ספק (כ"י) בשם סמ"ק: ג' צריך השוחט (לב) שישחוט באמצע הצואר (לג) יאם שהט מן הצדדין שחיטתו כשרה י' והוא (לד) שתחזיר הסימנים (לה) וירע שחתכם קודם שחתך (לו) המפרקת כי הסימנים רבים ונרחים מן (ו) הסכין י' השוחט (לו) מן העורף: ד' (לח) י' טוב ליוהר (לט) למשמש בסימנים (מ) ולתפיש קודם שחטה כדי שיוזמנו קודם בשר הצואר (מא) וביונים נמצאים הסימנים בצדדים (מב) וצריך אימון ידים וזהירות גדולה שאם לא ימשמש בהם ויוזמנם לפניו קודם שחיטה (מג) קרוב הרבר מאד לפשוע ולחתוך המפרקת קודם הסימנים:

באר היטב

ואם חתך בשר האור קודם הסימנים י' לאסור משמע שמה בשה שיתחיל לשחט כבשר נע משם טושט וחזר וחתך כבשר חלק עליו כמ"ו והניח רחיה לדבריו . גם אין לחוש לשום דבר אסור שהיה כל זמן שלא הגיב הסכין עכ"ל . שוחט שהוא איבר יד ופאימון ידיו לשחט אינו שוחט ממש בלחט האור רק כאלכסון ומ"מ הוא חתך הסימנים ולא פגע במפרקת שחרף לקחתה ופשיטא שאין להצטרף בשביל זה . ח"י שאלה מ"ח:

תשובה

שמאלה שנים המפרקת חתך מ"מ י"ל שחתך אותם קודם למפרקת ע"י"ש: (לה) וירע . עכ"ה"ס מ"מ מהמ"ו דכל שלא הגיב הסכין שרי ועט"ו סק"ו ש"ל דאם לא החזיר הכ"י רק שנתקס לסוף הפנים והחיקס בטוב עד שיוע בידו ששחטו כדילא קודם שזה לאחזק האדורה י' להכשיר חך בשמ"ח ותב"ש ס"ק ס"ו השיג על הע"ז בזה וכו' דגם כהמ"ג י' לאסור דחתיכה עלם שזהה טפי מחתיכה הכ"י וכיון שנחתם כחיתת י' לחוש לשה"י ע"י"ש וכו' כמ"ו סוף ס' ב' זה וע"י במהמ"ג בקומן ובעשרון סוף כלל י"ב מ"מ בדיון זה: (לו) המפרקת . עכ"ה"ס מ"מ מהמ"ו דבתוך כבשר האור שחרף חתך הכבשר קודם הכ"י עש"מ"ח שם דלא הקיל אלא בשהמ"ל בלא ידע אם חתך הכבשר קודם אין להחזיר ולחוש שמה הפסוק בחתיכה הכ"י ע"י שחתך כבשר ומשמע אכל בידו חתך הכבשר מקודם אסור ע"י"ש (וע"י) מהמ"ו כביאורים ס"ק (ל"ז) וע"י מ"מ לקמן ס' כ"ד ס"ק ב' : (לח) מן העורף . ע"י חידוש הגרעקלי' ז"ל בשהמטות לבי' זה שנסתפק בזה בשהו מן העורף ובלא החזירם עשמו המפרקת וכו' בלא בשר אס' כדפי' זהו נכילה משום חלה ע"י"ש באר"יטת:

סעיף ד (לה) טוב ליוהר

ר"ל אפי' שוחט כפרי האור ובחלטה כדט טוב ליוהר למשחט וכו' . שח"ח סעי' ח' : (לט) למשמש בס"י . כ' כפרי האור סק"ו שצריך ליתן לב לבל יחזק בחפסיה ו' החישיק לעיקר סמימס ובטון קמן י' ליוהר טפי כ' בדחיקה כל כפי' הוא מתקן לגמרי ע"י"ש וע"י ד"ק ס"ק ח' שכ' דמהמ"ט אס' למשחט כדילא חף שר"ו י' להצריך פירטס לח"ה"ס כדיון מסוכנה ואם לא הי' פירטס כדילא חף שר"ו קודם שחי' כדילא ח"ה"ס י' לחוש שמה מתקן קודם שחטה ע"י חזוק ההפסיה ע"י"ש וע"י שם עוד לעיל ס' י"ז (וע"י) בדבריט להגן ס' כ"ד ס"ק קב"ה): (מ) ולחפש . ובעת שהופס הסימנים יראה להעמיד הקנה במקושו ולא יורד הקנה קודם ההפסיה ובהרעול יורד אס' לא בלע הכ"י . ד"ק סוף ס' ח' בדעי' השלמי' הש"ב . וע"י בדבריט להגן ס' כ"ד ס"ק קב"ה) מ"מ עוד בעמך הפיסה הסימנים קודם שחטה: (מא) וביונים . כ' בשחטת מהר"ן ובזבח שחטא דדרישת הואב ס' ח' ס"ק ב' דבעשות שקרון שטרק"ן נמלאש ג"כ הכ"י בנדיים אלא שביונים מונחם הכ"י בלד שמאל האור ובשטרק"ן מונחם הכ"י בלד ימין ע"י"ש והנה בס' מהמ"ו סעי' ז' ליון מ"ד העתיק להשיך והוא עשית כי המעיין בזה יראה שח"ה כח ששעחקהו: (מב) וצריך אימון ידים . כ' בש"ך לעיל ס' ח' ס"ק ו' בשם המהר"ל ח"ל רחיה אפי' וממחם גדולים היו מוקדקס שמהי שכל לידם שוף קמן שהיו שוחטים אותו עם הרעול כדי להסלק מחשש ברכה לבעלה וכו' ע"ז הש"ך ז"ל אעפ"כ רחיה האוחטים טהגין לשחט שהי' לפריס או יונים קטנים יחד והו' לא משום דלכילי הוא לא חייב' שיתכבלו שמהי' עכ"ל וכו' בזה"ל יחזק בזכ"ה ס' ח' סעי' ב' שטוב שלא יחטט יונים ושטרק"ן כ"ל ביראת הכ"י מעבר לעור כי העור שלהן דק מאוד ויכול לראות הכ"י מעבר לעור כי אינו חמה יונה ושטרק"ן לשאר שפות ע"י"ש וכ"כ בבית אברהם כחן בל"ו ס"ק ס"ז: (מג) קרוב הרבר . כ' בשמ"ח סעי' ח' ותב"ש ס"ק י"ז דמה"ט אס' לא הוימנס ביונים שחט סהם וחתך הכ"י עם המפרקת י' להצריך אפי' בדיעבר מדיחא דה"ל ספק מהי' שחטת החלה ע"י"ש וע"י כבשר חפה בכסף נקראכרס

(ז) הסכין . וכתב בש"ך למדברי המחבר משמע דתרחי' בעיקר חזרה סימנים ונס שיוע שחטכם קודם המפרקת ובחמה הוא עד הש"ס דודאי בחזרה סימנים לחוד נמי מהני וז"ל דהאי יודע הוא וי"ו המחלקת לומר או ידע וטדלי מן הסתם אס' לא החזיר י' לאסור . וכתב בש"ך לדריקן אין ג"מ כלל בדיון זה . דהא עיקר החשש דהכ"ה שמה חתך המפרקת קודם הסימנים ואין סבירה לן לאסור אפי' חתך המפרקת אחר הסימנים כמו שכתב בס' כ"ד סעיף ז' . ומה שכתב הכ"ה

דרכי

לכ' אכל אס' כשהיה הדבר והפסד שנתייבש הדם על הלובן ואינו ניכר או שט"י פירטס יאל הלובן לחזק ולא הי' סימן הא' שום הכחה או לריך להס' הכי נכזוק בעזרות אס' נהפדו לכ' ע"י"ש: (כט) שאין לו זקק . ע"י בלח"ג מ"מ כגון ליוהר ור"ל דליוהר אין לו זקק הכיכר מבחון ככיס הט"י למעט ואל"ל לקמן בו מקום שחיטה אכל פשיטא דגם טושט של ליוהר י' זקק כבשרו נמקס חיבורו בתלג הגוף להקרקק וזהו הכ"י עתהה שלה כמבואר להגן ס' ס"ב . ונחזי רטון בהמידים ס' ז' ס"ק כ' (וע"ל ס' ל"ב ס"ק קב"ה): (ל) עד בין האגפים . ר"ל עד עד החלחל חבור הגפיים לגוף . שמה"ס שם . וע"י בשחטות מהר"ן שכתב ששיעור זה הוא עד חלל הגוף והכל חו' שיעורא היא ע"י"ש וע"י בס' האור משה פרק ל"ה ח"ה ד' מ"מ בזה: (לא) באמצע הצואר . זה קאי אטילה בין בקנה ובין בושת וכלל בעל חו' בין בבהמה ובין בח' ובין בשוף הכ"ש ס"ק ח' ע"י"ש . וע"י בישועות יעקב כפי' הקרן בסוף ס' זה מ"מ על שחטו ומניט שלא יפה עשית שאין מוקדקקן בזה כ"כ וכל ח' קבלה בדיון מרבו ורבו מרבו דלט אין לט אלא מ"מ בבהמות רנ"ל ונכ"ש

לשחט בלחט האור דוקא ע"י"ש:

סעיף ג (לב) שישחוט באמצע הצואר . ר"ל מבפנים האור עד הגרון . שח"ח סעי' ז' : (לג) ואם שחט מן הצדדין . עפר"ח סק"ח שמקיל חף לכתלה לחזיר הכ"י לנדיים ולשחטם ע"י"ש חך בשמ"ח שם והב"ש ס"ק י"ג השיג עליו וכו' דעיקר לוינה כדעת המחבר וש"ס דלכתלה י' לשחט פנימס האור בלחט עד הגרון ע"י"ש וע"י במהמ"ג בעשיון שם ס"ק ו' וקומן סעי' ה' שכ' דמ"מ הכ"ה דח"ל לשחט בלחט האור כגון שהמחיק הבע"ה עקס קתה הראש לנדיים ומפני זה בלא הכ"י מן האר' ואל"ל להקן הדבר משלח ההכרה ומחירות החיטה או שיש ליוהר נדר יבש בחתוחת הגרון וההכרה לשחט מן האר' אז חף לכתלה י' לשחט על הסר"ח הג"ל ולשחט מן האדדין ע"י"ש: (לד) שהחזיר הסימנים וירע וכו' . עכ"ה"ס מ"מ מהמ"ד ללא בעיקר תריווייה החזיר ונס ידע דבחד כפי' וע"י סר"ח סק"ח שהשיג על הש"ך וכו' דדוקא ידעה בלא חזרה הוא דמהי' אכל חזרה בלא ידעה לא מהני ע"י"ש וע"י כפרי האור סק"ח שכ' דכל דין זה לא מיירי אלא בלכתלה אכל בדיעבר אפי' לא החזיר ולא ידע אס' לאסור וכל הקפידא בזה הוא לענין לכתלה ולכתלה צריך לחזר הכ"י ואס' לא החזיר לריך לכתלה למרמי אפשי' למדע' שלא ענע במפרקת אכל בדיעבר לא חישיק לזה כלל ע"י"ש באר"יטת וע"י בלב אר"י על חולין דף י"ט ע"ב כהמ"ו ד"ה האוחט וכו' חך ב"ט"ס ובשמ"ח ותב"ש ס"ק י"ד וכשפ"ד סוף ס' זה ושאר כפרי' האוחטים כתבו טלס כאלד דלפי' בדיעבר בעיקר רחיה ידע והחזיר ואם לא הי' רק ח' אסור אפי' הי' ידעה מ"מ אס' לא הי' גם חזרה אסור ע"י"ש וע"י בכנפי יונה מ"מ בזה והגולה ומן האדדים כשר בדיעבר אפי' לא ידע אכל מן העורף פסול בלא ידע גם בדיעבר ע"י"ש . ומ"מ הבאה"ט לדריקן אין ג"מ דכ"מ אסור ע"י שם עוד בשמ"ח שכ' דמ"מ י' ג"מ דאם לא הגיד הכ"י כלל ממוקומם וממלא הכ"י שחטים והמפרקת עם החוט שבו נחתך י' להצריך מדאריחיה דקרבן טפי למר שהמפרקת נחתך קודם הכ"י שהבי' רכין ומדחם מהסכין ואס' החזיר הכ"י והגיחם מחוטים בטוב והגיחם על לדי המפרקת כמו במקומם חף שיש להצריך גם בזה לדיון כמש"ל ס' כ"ד מ"מ לא הי' עכ"ס רק ספק מריטה דחף

יורה דעה סעיף כה א הלכות שחיטה

כה שצריך לבדוק אחר השחיטה. וכו' נ' סעיפים :

א ממלא דרכי ישראל
וי' ובדמיון כח טוה'
כמה נחיים נחוקה
אסור שומדת וכו'
תלין דף ט'

א (א) השוחט צריך (ב) שיבדוק בסימנים אחר שחיטה (ג) אם נשחטו רובן (ד) או (ה) שיראה בשעת שחיטה שהם (ו) שחומין (ז) רובן (ח) ואם (ט) לא ראה (י) שרובן שחומין (יא) אסור:

פתחי תשובה

שפתמך ושפת הוהך שניות הקנים שנגננת אם יש חשש איסור וכתב דודאי לא יפה עושין השחיטין שדוקין בו על הסימנים נאכפתיים ויש לחוש שמה יקשה אחד מן סקנים וכו' עוקף הקנים יקבו כוונת ויש למחות נידם מ"מ נדיענד לא מחזקין איסורא דפסיקת הקנה נדומת כדכונן. ובאורך אפילו לא נשחט רק משה למפלה ט' וכו' כשהשוחט שם לאין לחוש בשחין רישותא אחרת לפניו פ"ט :

באר היטב

ומלא אחר השחיטה על חוד הסכין שנתת אחר דהיינו שהיחה תחובה וכו' לדיד החיזוק על שני גלדי הסכין והכשרתו לדיד סכרלא להחזיק רישותא אלא כשרואין דלא נחמד הסכנת אלא בא ט"ט שלם על זה אלו אומרים שמה נדחף בלא שחיטה עיין בשו"מ שבת יעקב שאלה מ"ו דהשכים למסק הס"ו ודלא כפי"ו ועי' תשובת מהר"ם לנלין ס' כ"ד : כה (א) חזן. וכתב בס"י בשם מהר"ל דלאוי להחמיר להשוחט ועיבר ידיו חזן חזק השחיטה ולהרגיש עם המשמש ששחט כראוי דבראיה אין לבדוק יפה דניה השחיטה מלא דם עכ"ל : (ב) אסור. וכו' כפי"ד דהוי נבילה דנחמה בחזקת איסור

התשובה

בכך והל"ל להעביר ידו עי"ש : (ו) שחומין רובן. עבא"ט ע"ש שהשוחט צריך להרגיש במשמש ששחט כראוי ועד"ק שם שכל דהא דהוי דבדיקה על ידי משמש סוד היינו להעביר ידו על הס' ממש ומה"ט פסק בשוחט שה' דרכו המיד שלא בדיק בראי' רק שה' נהוג המיד לבדוק כפי' דבהמה ע"י שהעביר ידו לביה"ש והרגיש במפרקת ומה הבין שטודאי נשחטו כל הס' דל"ל לא ה' מגיע בידו למפרקת דלא יפה עשה דלא הוי בדיקה כולל ול"ע גם אריות הכנים שביטלו בהם משחיטתו שיש לחוש שהס' היו מן האד ולכן הגיע בידו במפרקת וכיון שלא נגע בידו בסימנים ממש חיישין שהס' לא נשחטו כדח עי"ש : (ז) רובן. עבא"ט מ"ש שהשוחט צריך שיהיה ידו חזק החזק ועי' בתורא משה פרק ס"ה ס"ק א' שכל שהשוחט צריך להרגיש שלא יעביר ידו לתוך החזק עד שיראה מקודם שיש רוב אצל בל"ה י' לחוש דע"י הגנבה הוי יקדע ויהי' רוב עי"ש אצל במח"כ הפירו' על הגדה דהא דעת הרבה פוסקים דלא צעיון רוב הגדלה לעינים רק ברוב ע"י מדידה ג"כ בני ובמש"ל ס' כ"א סעי' א' עי"ש וה"ל אך אפשר למדוד כל שלא ראה מקודם שיש רוב ונפל כל פלוגתא הפוסקים דהם צבירה לפי דבריו דאסור למדוד כל שלא ראה מקודם רוב הגדלה לעינים אך זאת ה' לו לומר שצריך הא"ב לחזק להעביר ידו בנחה שלא יקדע דשמא תליס הרוב ע"י הקדע ועי' במנה"כ כולל כ' סעי' ב' שכל הוכחת מגולה לאחה שוחטים אשר לפעמים דומה להם בהשקפה ראשונה שאין נשחט רוב ודאי' להעלים מעיניו בעל הבהמה שלא יכעום עליו ומתחיל לו שרישה ממקום אחר בתום לגטוב דעת הבעל הבהמה וכמה רעות בידו לאסור בע"ח חנם וגורם הזק לבטלה ויגונן דעת בעב"ב זה גורם לו ע"י שלא בדיק רק ברא' ועי' קולוח הדם על ראה היעב וזה ה' ממשמש בידו ה' ומלא שרוב שחוט ועי"ש בעשרון סק"ז (ח) ואם לא ראה. עי' בש"ע התניא ז"ל סק"ב שכל מהרשב"א דלפי' ידוע שהשוחט החזיר הסכין על כל הגדלים אפי"ה אין להעביר ואין אומרים דכח"ל הוי יקדע שחזניו כי לפעמים הס' שגמרים חלק ואלך וסבור הוא שגמרי ידו ביה"ש עי"ש (וע"ל ס"ק א') : (ט) לא ראה שרובן שחיטין. עי' בראת ד' אחרים שבגליון הי"ד מ"ש לענין אם השוחט נסתפק אם בדיק הס' לראש' אם לריך כיומי עי"ש ועי' בשו"מ מהר"י אופאד דו"ד ס' ל"ט מה שהצריך בענין זה והעלה דאף שהש"ב הוא לפניו ונסתפק אם בדיק או לא יש להשחיר ומצואר מדבריו דאף גוף הבהמה או העוף כשר לכ"ע ומכ"ש שצריך כיומי (וע"ל ס"ק י"א) : (י) שרובן שחומין אסור. עי' בחידושי הגאון דעק"א ז"ל שהעלה דאף שיש לאסור הבהמה מ"מ הולב מותר לחלוב מבתמה זו לאחר שחיטה ולשהותה ולא הוי פתחי דסותרין שד' להחמיר לענין גוף הבהמה אבל לא לענין החלב עי"ש : (יא) אסור. עבא"ט פתח"ש ועי' בכרתי שכל דהוי רק ספק נבילה אך בכנה"ג ריש ס' זה כ' בשם הגאון הר"ק דהוי נבילה וחלוא והאכל ממנה לוקה משום אכל נבילה עי"ש ועי' בפרי תואר סק"א שהשיג על הכנה"ג בזה והעלה דלא הוי רק ספק נבילה מדרבנן עי"ש באורך ועי' בס' מעשה רוקח הספרדי על הרמב"ם פרק א' מהלכות שחיטה הלכה י"ב שסייב בל"ע עי"ש ועי' בשמ"ח סעי' ב' והב"ש סק"ג שהביא פלוגתא הפוסקים בזה ד"ל דהוי ספק נבילה דאורייתא וי"א דאיהא אסורה אלא מדרבנן וכו' שיש להחמיר לענין כיומי וכן לענין או"ב עי"ש ועי' בפרימ"ג בשם"ד ס"ק א' ובפתיחתו לה"ש שרש ד' שכל דמ"ש האמ"ח דהוי ספק נבילה הוא ס"ה ול"ל נבילה ודאיה רק שיש עוד דעה א' שאינה אסורה רק מדרבנן אבל על ספק נבילה ליכא שום מ"ד ועי' עוד שם מ"ש ע"ד הרמב"ם דבלא בדיק בסימנים אחר"ם דהוי חלוא נבילה עי"ש ועי' מהו צבוליות עולם ריש ס' זה ועי' בבינת אדם שער רוב וחזקה ס' ב' ופי' א' ובש"ת הגרעק"א ז"ל ס' קס"ב ובש"ת פוטר"ד פליתא ס' פ"ט

דרכי

סעיף א (א) השוחט צריך שיבדוק וכו'. כל הדינים שבסעיף זה הוא אפי' בשוחט זכיר וזריו הרבה. שמ"ח סעי' ב' ועי' במנחת אהרן סק"ב (וע"ל ס"ק ח') : (ב) שיבדוק. הגה נסתפקתי אם לא בדיק השוחט הס' לראש' ונאכדו והטריפו עי"ו הבהמה או חייב השוחט לשלם לבעלים דמי הבהמה וכהו' אין זה דומה למש"ל ס' י"ח בבבא"ט ס"ק י"ח בשוחט בלא בדיקה הסכין דחייב לשלם דההם שאני משום ששעה מעשה בידים דבשעה ששחט ולא בדיק הסכין חלה עושה ההיזק משא"כ בנ"ד ובשעה שחיטה לא היזק כולל רק לאחר שחיטה היזק לחבירו צב"ה"ה שלא הלך לבדוק וי"ל שזה דומה לעד הדיבש עושה דקו"ל דפטור מדמי אדם משום שלא עשה מעשה בידים להיזק לחבירו רק בשו"מ כמ"ס בטוש"ע חו"מ ריש ס' כ"ח (ועי' בס' העמק שאלה על הגלגליות פרשת ויקרא שאלתא ס"ס וכו' בית אברהם הספרדי על החו"מ חלק א' ריש ס' ז"ו ובש"ת משאלת משה ס' ס"ג ובש"ת חיות יאיר ס' מ"ד ובש"ת שמן רוקח ח"א ס' פ' ובש"ת בית שמואל אחרון ס' יו"ד) וה"ל הוי לא עשה השוחט מעשה בידים רק בשו"מ שנתנו מלבדוק וההיזק נעשה ממילא. אולם בנחת הא ליהא דלא דמי לבטוב עושה דבנ"ד הוא עלמו עושה מעשה לשחוט הבהמה ובשעה שנתן לו חבירו לשחוט ה' בדעתו שיהינה ע"י הבדיקה ובלתי הבדיקה לא ה' מניחו לשחוט וממלא שטיק ההיזק עשה בידים כמה ששחט הבהמה שיש מלאחי ביטעות יעקב לעיל ס' ב' ס"ק ד' שנסתפק בכעין זה ופוסק שם כסברא זו עי"ש ועי' בס"י לעיל ס' י"ח סק"ח מ"ש בשם זקני הלבוש דבשעה לאהרים בין בדיק הסכין בין כל שחיטה של עוף או בהמה ומלא חז"ל פגום לחייב לשלם דהוי כחזק בידים וההם נמי אף שהי' רק שו"מ כמה ששחט בדיק הסכין בין שחיטה לשחיטה מ"מ חייב לשלם לבעל הלבוש כמו חזק בידים והל' לנדון דיק ול"ע : (ג) אם נשחטו רובן. עי' בש"ת להם רב (מהגאון בעל לחם חיים) ס' רכ"ט בשוחט שאמר כרי לי ששחט רוב ב' העינים עי' אחרים שלא ה' באפשר לבדוק שיהיה קנה דים שהיזקין לי' לבינה ולחזקין העינים מההק לא ראי' והצדק ראה אצל אם אחרים שהקנה ה' חזק כ"ב שאפי' בקריב לא ה' טול לראיה לא מהיזק שהיחה להשחיר עי"ש : (ד) או שיראה. עד"ק ס"ק א' שכל דהיכח הענין שיהיה למה והוא ספק אם נשחט רוב הס' יכול לקדע עוד האורא להבחין אם נשחט רוב הס' כדי שלא יערך לשמור העוף בשעה פירטום שלא יקדע וישלים רוב הקנה ע"י קדע ואין בזה חשש לער צב"ה"ח מכמה טעמים וכו' שם עוד דזה עדיף עמי מלהטות על ראשו להמיתו אך צריך לומר שימנע בקרישה בכל מה דאפשר ולא יקדע רק לפי טרף הבהמה ולא יוחר ונס' יוחר שלא יהא חשש שפי' המשמש יבא לידו ארבעת חיות בסימנים עי"ש (ועי' בדבריו לעיל ס' כ"ב סק"ו ופי' כ"ג ס"ק ק"ב ופי' כ"ד ס"ק ג"ט) : (ה) שיראה בשעת שחיטה וכו'. עבא"ט מ"ש דאין לסמוך על הרא' רק שצריך למשמש בידו חזקא וכ"כ בבב"א סק"א ובש"ת התניא ס"ק א' בשם הכנה"ג אבל בשמ"ח סעי' א' כ' דא"ל למשמש בידו רק שרי לבדוק ע"י ראי' עי"ש ועי' במנה"כ כולל כ' בעשרון סק"ב וה"ק סק"ב ובבב"א רטון ס' י"ב במוספין סק"א ובש"ת כתב ספר חו"ד ס' י"ד ח"ג בדברי התב"ש בזה עי"ש ולדינא הגה במורה לזבחים ס' ד' כ' לדינא דתנורוייהו בעיקן שיראה בעיניו ונס' יבדוק במשמש הדי עי"ש ועי' בד"ק ס"ק ב' ועי' במנה"כ שם ובבינת אברהם בש"ו סק"א ובמנח"י סעי' א' ובביאורים שם סק"א ובלק"מ ס"ק ב' שכל לדינא לחלק דהא לא נשחטו כל הס' רק רובן אז אין לסמוך על ראייתו פון לבד כי בקל יוכל לטעות בדמיוט ממתח קולוח הדם ולרדק ג"כ להשיט ידו לביה"ש להרגיש ע"י משמש הדי אם ה' רוב אצל נשחט כל הס' בני בדיקה ראי' וכל שרואה בעיניו ששחטו כל הס' די

יורה דעה

סעיף כה א

הלכות שחיטה

צו

באר הגולה

ב' כ"ח"ס נה"ש
ו"כ' נ"ח"ס

מה והגו לנדוק נדדק זה שחוקף אגול על שישי טבע ומהוך הדחק ילעו הסמינים לחזן (יב) ולא יטול לרמות אם נחטמו רוכן נס אם עבד
שמוסה (יג) כי אם (יד) לא יכנס הסמינים (טו) לפניו לאחר שהסיר אגבע (טז) כיו שמוסה (יז) ומריפה (הגהות בשחיטה) (יח) מיהו
אין לרד לנדוק אחר שמוסה דמכרין ארונה (יט) כמו (כ) בשאר (ג) פריפות . ייש מי שאומר שצריך לראות (כ) שהם
ישוחטין (כא) במקום שחיטה

באר היטב

שמדת עד שיעד ששחטה כרואי : (ג) פריפות . ובש"ך פסק דלמחלה נרד לנדוק
בשיה בחוק שחיטה וזוהו קיימא משא"כ הלא ופיין בדה"ל שכתב דדוקא גזין שם רישומא לפניט אגל אם יש חייה רישומא לפניט
ומקרי פסק בשחיטה פ"ט :

פתחי תשובה

התעלה להא"כ הב' חזרו הסי' למקום ומחלה לא הי' שמוטה רק שירד
למטה אך בלאו הכ"מ ז"ע עי"ש באורך : (יז) ומריפה . ר"ל פסק טריפה .
ובלעיל סי' כ"ד סעי' י"ז ועי"ש בש"ך ובש"פ ס"ק כ"ז : (יח) פירו אין צריך
לברוק . עי' בתורא משה פרק ע"ה סעי' ח' שכתב שאל' לנדוק שמה ומלא
גמי עי"ש ולפנינו פשוט נ"כ דאל' לנדוק אם לא שחטו בנ' או צג' מקומה
באופן שבהלך לעיל (ס') כ"ח ס"ק כ"ו) לאור דזה נ"כ מלהלך דלא שכיחא
כתי"ש בנ"ו ס"ק ו' : (יט) כמו בשאר פריפות . עבד"ע ופה"ש ועי' מ"מ
זוה בהב"ס סק"א וספ"ד סק"ב ובלב ארי' על חילין דף ע' ע"א בד"ה ט"ה
המנה ובשני דעה סק"א וספ"ד סק"ב ובהנה יקוהאל סק"א בהחיטה ועד"ק
וכרזיד הוזהב ס"ק ב' ובשטה חיים סק"ב ובתורה יקוהאל סק"א בהחיטה ועד"ק
סק"ב ש' דכעה אט רואין דלא שייך לחוש אף ח' מני אלף לשמוטה כי עי'
הפיסה הסי' בהלך הסבין בקלות ועי' תריפות הבבין לא ילרע שיכזע הסי'
עי"ש אך בש"ע ההיא כ' ליהא כהב"ח דבשטה דכתיב בזה שמוטה לרד
לנדוק לח"ו עי"ש ועי' בש"ח כהב ספר חו"ד סי' י"ד מ"ס בדבר הבוחטים
שאינם בודקים לאחר שמוטה הסי' בהנחה שחטו ע"ד הגמ"ד דבטופס הסי' עם העור והל'
והב"ס ופרי"ג וכו' דיש ללמד זטה עפ"ד הגמ"ד דבטופס הסי' עם העור והל'
לא נעשה שמוטה בשחיטה ובפרט לפי מה שראה שמארה הקב"ים לחיטים
האור הנשחט בין הקרנים בחוק ד' וקודר בחזלים שלא חיו זיו כל שהוא בלירוף
שייחס יחד כמו שטעין בא"כ לא שייך שיעשה שמוטה וכו' דכל זה הוא בבהמה
גסה אבל בנדק אט ק אם לא שהא"כ לחוח בס' ובשור בחוק ד' ופי"ס
ובכ"ז אלו לא"כ שבדק לאח"כ גם ארד שמוטה הסי' דמהיה טוב וכו' עי"ש
ועי' בתול מרזבה שכ' דכל מה דמקלין ולא חיישיק לעיקור הוא דוקא כשאיך
רישומא לפניט אבל ביה רישומא לפניט אין להקל בשום ענין ומקרי פסק בשחיטה
עי"ש ועי' בשו"ת מהר"ם שיק חו"ד סי' ל"ג : (כ) שהם שחוטים במקום
שחיטה . כ' באלה יתחב' ה' בנז"ה סק"ט ובניה אברהם בא"ו סק"ג שרד
הא"כ לומר בשחיטה העפות ובפרט בהרגול זכר הלפעמים בזה השחיטה
הוא מוריד את הקנה לנד הגוף למטה ממקום השחיטה וכאלוט מגיח ע"ז הוא
שוחט רק הקרום המדבק שיפו הטבע ללח וששה הגרמה ונעשה שמוטה
ממילא וגורם היקו בהם אלא ימתן עד שיחזרו הסי' למקום אמנם לפעמים
ילמדו להמתין כמה שעות ואזם חורין כי כבר נמטו ממקום והא"כ יטל
לחות ולא חיה רשומא ריק הלא ותרעה בעוד עד שיחזרו הסי' למקום
והעלה לזה שיהפס העור והמפרקת בפעם א' היטב ולא לא יוכל ל"כ לבלע
הסי' אמנם כיון שילרע לפעמים דאף שטופס היטב בס' אפי"ה בכתמים
מקומם והוא לא ידע ע"כ לרד לומר בכל פעם שיכתל וימחשם אחריו כי הוא
מכר מעבלע"כ כמו גבשחית ויחשט למטה ממנה ואם לא ירגיש ידע שהסי'
ירד למטה ויעשה הגרמה ועיקור עי"ש ועד"ק סוף סי' א' ובס' כ"ד ס"ק י"ב
מ"ס בזה ועי' בבית אברהם שם שהוא נהג למחשם סק"ב שכ' ג"כ דענין שמוטה
הקנה ע"י משמש יד עי"ש ועי' דעת תורה סק"ב ע"י דענין שמוטה
השחית בשפות בה ע"י שחט טופס יפה בסימינים וההרגול טולע ובשחט
הסימינים למטה ולפעמים כשהא"כ מרגיש בזה קודם שחטה בשעה הפיפה
אז מניח מלשחט ולפעמים מכה בראש קלה ותוריס הסימינים למקום אך
כ' ש"ע ח"ס ימא דענין בלעיה הסי' למטה הוא ענין שמוטה שנקיים הסי'
משורשם א"כ מה מועיל מה שמניחו שחזרים אח"כ עי"ז לנקומן וכו"כ דלוט
שוקר רק עי" שפובה הסי' למטה בה התורבן עד מקום השחיטה ושוהו שחיטה . כתב
מקום שחיטה והיו הגרמה ולא עיקור עי"ש : (כא) במקום שחיטה . כתב
בש"ח סוף ח' והב"ס סק"ב דאם שחט בהלעט הטלר ולא חוקא בהלעט אלא
אף בשחט לאלעט שהוא מקום שחין לחש בו לגרמה א"ל לנדוק ארד הגרמה
דמס רחוקה היא למר שחט למקום שחט רשוי לשחיטה א"ל שחט למטה או
למטה פאטע ולרד בדיקה עי"ש וכו' בכרה סק"ג ובפרי הגמ"ד סק"ב עי"ש

תשובה

התעלה להא"כ הב' חזרו הסי' למקום ומחלה לא הי' שמוטה רק שירד
למטה אך בלאו הכ"מ ז"ע עי"ש באורך : (יז) ומריפה . ר"ל פסק טריפה .
ובלעיל סי' כ"ד סעי' י"ז ועי"ש בש"ך ובש"פ ס"ק כ"ז : (יח) פירו אין צריך
לברוק . עי' בתורא משה פרק ע"ה סעי' ח' שכתב שאל' לנדוק שמה ומלא
גמי עי"ש ולפנינו פשוט נ"כ דאל' לנדוק אם לא שחטו בנ' או צג' מקומה
באופן שבהלך לעיל (ס') כ"ח ס"ק כ"ו) לאור דזה נ"כ מלהלך דלא שכיחא
כתי"ש בנ"ו ס"ק ו' : (יט) כמו בשאר פריפות . עבד"ע ופה"ש ועי' מ"מ
זוה בהב"ס סק"א וספ"ד סק"ב ובלב ארי' על חילין דף ע' ע"א בד"ה ט"ה
המנה ובשני דעה סק"א וספ"ד סק"ב ובהנה יקוהאל סק"א בהחיטה ועד"ק
וכרזיד הוזהב ס"ק ב' ובשטה חיים סק"ב ובתורה יקוהאל סק"א בהחיטה ועד"ק
סק"ב ש' דכעה אט רואין דלא שייך לחוש אף ח' מני אלף לשמוטה כי עי'
הפיסה הסי' בהלך הסבין בקלות ועי' תריפות הבבין לא ילרע שיכזע הסי'
עי"ש אך בש"ע ההיא כ' ליהא כהב"ח דבשטה דכתיב בזה שמוטה לרד
לנדוק לח"ו עי"ש ועי' בש"ח כהב ספר חו"ד סי' י"ד מ"ס בדבר הבוחטים
שאינם בודקים לאחר שמוטה הסי' בהנחה שחטו ע"ד הגמ"ד דבטופס הסי' עם העור והל'
והב"ס ופרי"ג וכו' דיש ללמד זטה עפ"ד הגמ"ד דבטופס הסי' עם העור והל'
לא נעשה שמוטה בשחיטה ובפרט לפי מה שראה שמארה הקב"ים לחיטים
האור הנשחט בין הקרנים בחוק ד' וקודר בחזלים שלא חיו זיו כל שהוא בלירוף
שייחס יחד כמו שטעין בא"כ לא שייך שיעשה שמוטה וכו' דכל זה הוא בבהמה
גסה אבל בנדק אט ק אם לא שהא"כ לחוח בס' ובשור בחוק ד' ופי"ס
ובכ"ז אלו לא"כ שבדק לאח"כ גם ארד שמוטה הסי' דמהיה טוב וכו' עי"ש
ועי' בתול מרזבה שכ' דכל מה דמקלין ולא חיישיק לעיקור הוא דוקא כשאיך
רישומא לפניט אבל ביה רישומא לפניט אין להקל בשום ענין ומקרי פסק בשחיטה
עי"ש ועי' בשו"ת מהר"ם שיק חו"ד סי' ל"ג : (כ) שהם שחוטים במקום
שחיטה . כ' באלה יתחב' ה' בנז"ה סק"ט ובניה אברהם בא"ו סק"ג שרד
הא"כ לומר בשחיטה העפות ובפרט בהרגול זכר הלפעמים בזה השחיטה
הוא מוריד את הקנה לנד הגוף למטה ממקום השחיטה וכאלוט מגיח ע"ז הוא
שוחט רק הקרום המדבק שיפו הטבע ללח וששה הגרמה ונעשה שמוטה
ממילא וגורם היקו בהם אלא ימתן עד שיחזרו הסי' למקום אמנם לפעמים
ילמדו להמתין כמה שעות ואזם חורין כי כבר נמטו ממקום והא"כ יטל
לחות ולא חיה רשומא ריק הלא ותרעה בעוד עד שיחזרו הסי' למקום
והעלה לזה שיהפס העור והמפרקת בפעם א' היטב ולא לא יוכל ל"כ לבלע
הסי' אמנם כיון שילרע לפעמים דאף שטופס היטב בס' אפי"ה בכתמים
מקומם והוא לא ידע ע"כ לרד לומר בכל פעם שיכתל וימחשם אחריו כי הוא
מכר מעבלע"כ כמו גבשחית ויחשט למטה ממנה ואם לא ירגיש ידע שהסי'
ירד למטה ויעשה הגרמה ועיקור עי"ש ועד"ק סוף סי' א' ובס' כ"ד ס"ק י"ב
מ"ס בזה ועי' בבית אברהם שם שהוא נהג למחשם סק"ב שכ' ג"כ דענין שמוטה
הקנה ע"י משמש יד עי"ש ועי' דעת תורה סק"ב ע"י דענין שמוטה
השחית בשפות בה ע"י שחט טופס יפה בסימינים וההרגול טולע ובשחט
הסימינים למטה ולפעמים כשהא"כ מרגיש בזה קודם שחטה בשעה הפיפה
אז מניח מלשחט ולפעמים מכה בראש קלה ותוריס הסימינים למקום אך
כ' ש"ע ח"ס ימא דענין בלעיה הסי' למטה הוא ענין שמוטה שנקיים הסי'
משורשם א"כ מה מועיל מה שמניחו שחזרים אח"כ עי"ז לנקומן וכו"כ דלוט
שוקר רק עי" שפובה הסי' למטה בה התורבן עד מקום השחיטה ושוהו שחיטה . כתב
מקום שחיטה והיו הגרמה ולא עיקור עי"ש : (כא) במקום שחיטה . כתב
בש"ח סוף ח' והב"ס סק"ב דאם שחט בהלעט הטלר ולא חוקא בהלעט אלא
אף בשחט לאלעט שהוא מקום שחין לחש בו לגרמה א"ל לנדוק ארד הגרמה
דמס רחוקה היא למר שחט למקום שחט רשוי לשחיטה א"ל שחט למטה או
למטה פאטע ולרד בדיקה עי"ש וכו' בכרה סק"ג ובפרי הגמ"ד סק"ב עי"ש

דרכי

פ"ט ובס' קונטרס החוקת הגק"א זכרון ארזן (מהגאון בעל שמן הרוקח ז"ל)
סיף סי' ו' ובשו"ת שו"ת ומשיב תניינא חלק א' סי' מ' ובדעת תורה סק"א:
(יב) ואז יוכל לראות וכו'. עבשו"ת כתב ספר חו"ד סי' ע"ז שכ' דבדיקה
ז לא מהי רק בשחטו ונחטו שני הסי' אבל כשלא נחקה רק סי' א' לא
יח' לחזן רק הנשחט והשלים יסאר במקומו וא"כ לא הי' בדיקה מחשט שמוטה
וכ' ד"ל דאם שחט הקנה לנד והושט בשאר אין לחוש כיון דשמוטה שכיח ויחר
בקנה מבושט אבל אם שחט הושט והקנה בשאר יח' לחוש שמה שמט הקנה
והעלה דאף בשחט הקנה לנד טוב וטוב לנדוק במשמוש יד אם לא שמט דכיון
דאפשר לנדוק ולברר למה לו למשך על סברתו עי"ש ועי' דעת תורה ס"ק
ב' שהביא דברי הכ"ס האמר וסיים וכפי ששמעתי מהא"כ ע"פ רוב וכמעט
המיד כששמט שמטין ב' הסי' יחד הו"ל שקצורים ודוקים יחד זה בזה בראשון
ח"כ אין לחוש לזה עכ"ל : (יג) בי אם לא יכנסו וכו'. היינו רק בכהה כאלה
בדק אם הי' שמוטה או לא אבל כשבדק וראה שהסי' הם מעורים היטב כדל'
אף אם לא כנסו וכו' לפנים כשר לביע . ד"ק ס"ק ד' : (יד) לא יכנסו . עד"ק
טס שכ' ולפעמים כשבי"ש הוא קר אף שדמקום לחזן ע"י הדוק דהקופת
אגול מ"מ ח"ה לחזור מלילה לפנים כי צר להם המקום לחזור מעלמן אם לא
יעזר להם ק"ח באלעט שיעברו את פי הגק"א ואין חשש בזה עי"ש ועי' במה"כ
כלל כ' בקומן סעי' ב' שכ' דכשהעכבו הסי' לחזור לפנים ע"י שחקת השחיטה
הוא קגון מחד נטון ויחר שיקרע מעט את העור כדי שיחזרו מעלמם עי"ש
(וע"ל סי' כ"ב ס"ק ו') : (טו) לפנים . כ' בשמ"ח סעי' ח' דלפעמים הסי'
יולא דרך פי' ובשר דמה נראה שלא הי' שמשט שחטו ע"י ולאחר שבדק בשדו . שיה' העוף
דבר שטאל סי' רמ"ד שכ' בשחט שחטו ע"י ולאחר שבדק בשדו ע"י להבשיר
מפרפר בחקפה אגול על שישי טבע נפל השישי טבע דרך פי' ים להבשיר
דלמיק דטרוא נעשה ללא שחיטה חק אם לא בשדק היקף לאח"כ
הפירטס אז בודא קודם שחטה נעשה וטריפה אם לא בשדק היקף לאח"כ
בהקופת אגול וראה שחזרו הסי' כמ"ס ברמ"א אז אף שגפלו הסי' דרך בית
השחיטה לא ח' שיק טוב וחילין דמחמת הפירטס נעקרו עי"ש (והביאו הב"י
והב"כ והיד אפרים) ועי' בס' הוספת ירושלים בקיטור הוראות חסור סוף סי'
זה שכ' דע"כ מ"ס הדבר שמואל דאם לאחר שבדק בהקופה אגבע אגול על
השישי טבע נפל השישי טבע דרך פי' כשר לא כה לשלול דאם לא בדק קודם
ולא השישי טבע מפיו טריפה ח"ו דזה פשוט בפי כל הבוחטים וכו"כ בס'
אלה יתחב' דכל שילא דרך פי' אף שחין עודה לזה עי"ש ועי' בזבח רטון סי' ס' ובמנח"י
בהקופת אגול כשר וגם הדב"ש עודה לזה עי"ש ועי' בזבח רטון סי' ס' ובמנח"י
ובלק"י סק"ו מ"ס בזה : (טז) דרו שמוטה . עש"ך סק"ב מ"ס דבהמה בחי'
לאו בחוקה שנעקרו סי' קיימא וע"כ כשר בדיעבד אם לא בודק אחר שמוטה ועי'
מזה בעני' לבניה ועי' בשו"ת עולת יתחק סי' ק"ה בשבדא ששחט א' בה לפניו
ואחר אף שביאו לו הרנגולה לשהוט והבין שהסימינים שלה במשטו כי הגרם
במשמוש יד שהשישי טבע ירדה למטה ושלה ההרגולה להא"כ הב' וכחו
ההרגולה ואח"כ בה הא"כ הא' לפי הרב בקובלנא על הא"כ הב' אך שחט
והבשר הרנגולה שנעקרו סימינים ושלה הרב להביא ההרגולה וראה שח' אמת
שהסי' נעקרו אלא האשה התשרה כבר ההחילה לנקרה ולתקן את ההרגולה
ויטלין להולה שנעשה זהה בסבין או במשמוש ידים ושלה ארד הא"כ הב' שחט
איתה ואמר שבדק קודם שחטה וגם לאח"כ ים להקל דלון זה דומה למה שכ'
אגול וראה שנסכו הסי' לפניו וכ' דבה"מ ים להקל דלון זה דומה למה שכ'
לעיל סי' א' דאם עד ח' מעיד שחטו של ח' מעיד שחטו של ח' מעיד על חזרו
הבהמה דהם שפיר הא דהחמירו משום דשם מיירי דהע"א מעיד על חזרו
שחטם שלא כהגון דהיינו ששהה או דרס לזה אף להבהמה חוקה היתר ע"כ
מעמידין בהמה בחוקה שאינה זכיה וטריפה משא"כ בשמוטה שכ' הש"ך דבחי'
לאו בחוקה שנעקרו סי' קיימא ובפרט ד"ל דלון כאלו הבחטה ד"ל דבבחי'וא